Kombinatorno testiranje

Uvod

- Na ponašanje aplikacije utiče puno faktora, npr. ulazne vrednosti, konfiguracije okruženja.
- Tehnike kao što je podela na klase ekvivalencije ili analiza graničnih vrednosti identifikuju moguće vrednosti pojedinih faktora
- Od značaja su i kombinacije vrednosti, ali nije praktično testirati sve moguće kombinacije

Primer: servis za naručivanje pice SNP

- SNP prima naružbe, proverava validnost i inicira slanje pice.
- Mušterija mora da navede četiri podatka: veličina pice, preliv, adresa dostave i kučni broj telefona.

PDS: Model prostora ulaznih podataka

Factor	Levels		
Size	Large	Medium	Small
Toppings	Custom	Preset	
Address	Valid	Invalid	
Phone	Valid	Invalid	

- Ukupan broj kombinacija vrednosti faktora je $3*2^3=24$
- Drugačije vrednosti faktora bi još povećale broj kombinacija

Primer: Testiranje korisničkog interfejsa

GUI aplikacije sastoji se od menija File, Edit i Format.

Factor	Levels			
File	New	Open	Save	Close
Edit	Cut	Copy	Paste	Select
Typeset	LaTex	BibTex	PlainTeX	MakeIndex

Ima tri faktora, a svaki može da se postavi na bilo koji od 4 nivoa. Ukupno $4^3=64$ kombinacije.

Primer: sort komanda na UNIXu

sort [-cmu] [-ooutput] [-Tdirectory] [-y [kmem]] [-zrecsz] [-dfiMnr] [-b] [tchar] [-kkeydef] [+pos1[-pos2]] [file...]

- Može se identifikovati 20 faktora for za sort komandu.
- Uzimajući u obzir njihove moguće vrednosti, tj. sve nivoe, postoji oko 1.9×10^9 kombinacija.

Testiranje kompatibilnosti

- npr. testiranje web aplikacije na različitim platformama i browserima
- 3*5*5=75 kombinacija, ali nisu sve u praksi moguće

Hardware	Operating System	Browser
Dell Dimension Series	Windows Server 2003-Web Edition	Internet Explorer 6.0
Apple G4	Windows Server 2003-64-bit Enterprise Edition	Internet Explorer 5.5
Apple G5	Windows XP Home Edition	Netscape 7.3
	OS 10.2	Safari 1.2.4
	OS 10.3	Enhanced Mosaic

Primer otkaza usled interakcije vrednosti

```
// pretpostavka x, y ∈ {-1, 1}, and z ∈ {0, 1}
begin
        int x, y, z, p;
        input (x, y, z);
        p = (x + y) * z // trebalo bi da bude p = (x – y) * z
        if (p >= 0)
                output (f(x, y, z));
        else
                output (g(x, y));
end
```

- Otkaz iniciraju sve vrednosti koje zadovoljavaju
  $x+y \neq x-y$ i $z \neq 0$.
- Međutim, otkaz otkrivaju samo dve od mogućih osam kombinacija ulaza: x=-1, y=1, z=1 i x=-1, y=-1, z=1.

Kombinatorno testiranje

- Umesto testiranja svih mogućih kombinacija, uzima se podskup kombinacija koji zadovoljava neku od definisanih kombinatornih strategija testiranja.
- Ne utiče svaki ulazni faktor na svaki otkaz, često je otkaz iniciran interakcijama malog broja faktora
- Zbog toga kombinatorne strategije mogu dramatično redukovati broj kombinacija koje treba pokriti ali pri tom ostaju vrlo efikasne u detekciji otkaza.

Kombinatorne strategije testiranja

- Pokrivanje svih kombinacija
- Pokrivanje svih pojedinih vrednosti
- **Pokrivanje parova vrednosti**
- **Pokrivanje n-torki vrednosti**

Pokrivanje svih kombinacija

- Svaka moguća kombinacija vrednosti svih ulaznih parametara mora biti pokrivena. Primer:
  - Pretpostavimo da program koji se testira ima tri ulazne promenljive, od kojih svaka uzima jednu od dve vrednosti
  - Neka su X, Y i Z ulazne promenljive a {X1, X2}, {Y1, Y2}, {Z1, Z2} njihovi skupovi vrednosti. Svi mogući skupovi kombinacija (2^3) su:

$$\begin{array}{ll} (X_1, Y_1, Z_1) & (X_1, Y_1, Z_2) \\ (X_1, Y_2, Z_1) & (X_1, Y_2, Z_2) \\ (X_2, Y_1, Z_1) & (X_2, Y_1, Z_2) \\ (X_2, Y_2, Z_1) & (X_2, Y_2, Z_2) \end{array}$$

Pokrivanje svih pojedinačnih vrednosti

- Svaka vrednost svakog parametra mora biti pokrivena bar jedanput.
  - Za prethodni primer, serija testova koja zadovoljava je:
    $\{(X_1, Y_1, Z_1), (X_2, Y_2, Z_2)\}$

Pokrivanje parova vrednosti

- Za bilo koja dva parametra, sve kombinacije vrednosti ovih parametara moraju biti pokrivene bar u jednom test primeru

  - Za posmatrani primer: X, Y i Z ulazne promenljive a {X1, X2}, {Y1, Y2}, {Z1, Z2} njihovi skupovi vrednosti
  - ima 12 parova vrednosti: (X1, Y1), (X1, Y2), (X1, Z1), (X1, Z2), (X2, Y1), (X2, Y2), (X2, Z1), (X2, Z2), (Y1, Z1), (Y1, Z2), (Y2, Z1) i (Y2, Z2).

Pokrivanje parova vrednosti - primer

- Sledeće četiri kombinacije pokrivaju sve parove:

$$(X_1, Y_1, Z_2) \quad (X_1, Y_2, Z_1)$$
$$(X_2, Y_1, Z_1) \quad (X_2, Y_2, Z_2)$$

- *Moguće je naći i druge skupove od četiri kombinacije koje pokrivaju svih 12 parova.*
- Radi se o balansiranom skupu kombinacija jer se svaka vrednost svakog parametra pojavljuje tačno jednak broj puta.

Pokrivanje n-torki vrednosti

- Za bilo koji podskup od n parametara, sve kombinacije vrednosti tih n parametra moraju biti pokrivene bar jednim test primerom

- Primetiti da su prethodni kriterijumi samo specijalni slučajevi ovog najopštijeg kriterijuma

Konstrukcija kombinatornih tabela

- Metodi zasnovani na pretrazi u prostoru stanja uglavnom razvijaju računarci
  - AETG (from Telcordia), TCG (from JPL/NASA), DDA (from ASU), PairTest
- Algebarski metodi koje su razvili matematičari
  - Ortogonalni nizovi (orthogonal arrays)
  - Pokrivajući nizovi (covering arrays)

Ortogonalni nizovi

Run	F_1	F_2	F_3
1	1	1	1
2	1	2	2
3	2	1	2
4	2	2	1

OA(N, k, s, t)
N=4 kombinacija (runs)
k=3 faktora
s=2 vrednosti (levels, symbols)
t=2 jačina (strength)

- Ortogonalni niz je N x k matrica popunjena vrednostima iz konačnog skupa od s simbola, sa svojstvom (balansa) da bilo koja N x t podmatrica sadrži proizvoljnu t-torku vrednosti uvek isti broj puta..

- Taj broj naziva se indeks ortogonalnog niza i računa kao $\lambda = N / s^t$

Ortogonalni nizovi: Indeks

Run	F_1	F_2	F_3
1	1	1	1
2	1	2	2
3	2	1	2
4	2	2	1

OA(4, 3, 2, 2)

N=4 kombinacija (runs)

k=3 faktora

s=2 vrednosti (levels, symbols)

t=2 jačina (strength)

$\lambda = N/s^t = 4/2^2 = 1$ što znači da se svaki par pojavljuje tačno jednom u bilo kome 4x2 podnizu.

Ima ukupno $s^t = 2^2 = 4$ para: (1, 1), (1, 2), (2, 1), (2, 2).

Ortogonalni nizovi: drugi primer

Run	F_1	F_2	F_3	F_4
1	1	1	1	1
2	1	2	2	3
3	1	3	3	2
4	2	1	2	2
5	2	2	3	1
6	2	3	1	3
7	3	1	3	3
8	3	2	1	2
9	3	3	2	1

OA(9, 4, 3, 2)

OA(runs, factors, levels, strength)
indeks λ=1.

Ortogonalni nizovi: Alternativno obeležavanje

$L_N(s^k)$

Ortogonalni niz sa N kombinacija gde k faktora uzima neku od s vrednosti.

$L_4(2^3)$

Run	F_1	F_2	F_3
1	1	1	1
2	1	2	2
3	2	1	2
4	2	2	1

$L_9(3^4)$

Run	F_1	F_2	F_3	F_4
1	1	1	1	1
2	1	2	2	3
3	1	3	3	2
4	2	1	2	2
5	2	2	3	1
6	2	3	1	3
7	3	1	3	3
8	3	2	1	2
9	3	3	2	1

Konstrukcija OA koristeći polje Galoa

Aritmetika po modulu 3, sabiranje i množenje – GF(3)

+	0	1	2
0	0	1	2
1	1	2	0
2	2	0	1

x	0	1	2
0	0	0	0
1	0	1	2
2	0	2	1

Zameniti svaku nulu u tabeli množenja nultom kolonom tabele sabiranja. Isto to uraditi sa 1 i 2 i odgovarajućim kolonama. Tako ćemo dobiti OA sa 9 redova i tri kolone

Ortogonalni niz $L_9(3^3)$

Zamenili smo svaki element x tabele odgovarajućom kolonom + tabele

+	0	1	2
0	0	1	2
1	1	2	0
2	2	0	1

$L_9(3^3)$

x	0	1	2
0	0	0	0
	1	1	1
	2	2	2
1	0	1	2
	1	2	0
	2	0	1
2	0	2	1
	1	0	2
	2	1	0

Dobijanje ortogonalnog niza $L_9(3^4)$

Dodati jednu kolonu. Popuniti tako da svaka tri reda promenimo vrednost u njoj dok se ne izređaju sve tri vrednosti

	0	0	0	0	
	0	1	1	1	
	0	2	2	2	
	1	0	1	2	
	1	1	2	0	
	1	2	0	1	
	2	0	2	1	
	2	1	0	2	
	2	2	1	0	

OA mešovitih nivoa (Mixed level Orthogonal arrays)

- Prethodni *OA* bili su sa fiksnim nivoom, što znači da su svi faktori uzimali vrednosti iz istog skupa.

- U praktičnoj primeni faktori uzimaju vrednosti iz različitih skupova.

- Obeležavanje: $MA(N, s_1^{k_1} s_2^{k_2} \ldots s_p^{k_p}, t)$

  Strength=t. Runs=N.
  k1 faktora ima s1 nivoa, k2 ima s2 nivoa, itd.

Ukupan broj faktora: $\sum_{i=1}^{p} k_i$

OA mešovitih nivoa (nastavak)

Osobina balansa za ove nizove takođe važi, tj. bilo koja N x t podmatrica sadrži proizvoljnu t-torku vrednosti, uvek isti broj puta, a taj broj je λ.

Indeks λ ne može se međutim računati po ranije navedenoj formuli.

OA mešovitih nivoa: Primer

$$MA(8, 2^4 4^1, 2)$$

Run	F_1	F_2	F_3	F_4	F_5
1	1	1	1	1	1
2	2	2	2	2	1
3	1	1	2	2	2
4	2	2	1	1	2
5	1	2	1	2	3
6	2	1	2	1	3
7	1	2	2	1	4
8	2	1	1	2	4

Balans: U bilo kojoj podmatrici 8 x 2, svaki par vrednosti (strength=2) pojavljuje se tačno jednom.

Generisanje testova na osnovu MA: Primer dostave pice

Factor	Levels		
Size	Large	Medium	Small
Toppings	Custom	Preset	
Address	Valid	Invalid	
Phone	Valid	Invalid	

Postoje 3 binarna faktora i jedan faktor sa 3 nivoa.
U skladu sa tim upotrebićemo sledeći niz:

$$MA(12, 2^3, 3^1, 2)$$

Generisanje testova na osnovu MA: Primer dostave pice

$$MA(12, 2^3, 3^1, 2)$$

Svi postojeći parovi vrednosti faktora su pokriveni.

Run	Size	Toppings	Address	Phone
1	1	1	1	1
2	1	1	2	1
3	1	2	1	2
4	1	2	2	2
5	2	1	1	2
6	2	1	2	2
7	2	2	1	1
8	2	2	2	1
9	3	1	1	2
10	3	1	2	1
11	3	2	1	1
12	3	2	2	2

Generisanje testova na osnovu MA: Primer dostave pice

Testovi

Run	Size	Toppings	Address	Phone
1	Large	Custom	Valid	Valid
2	Large	Custom	Invalid	Valid
3	Large	Preset	Valid	Invalid
4	Large	Preset	Invalid	Invalid
5	Medium	Custom	Valid	Invalid
6	Medium	Custom	Invalid	Invalid
7	Medium	Preset	Valid	Valid
8	Medium	Preset	Invalid	Valid
9	Small	Custom	Valid	Invalid
10	Small	Custom	Invalid	Valid
11	Small	Preset	Valid	Valid
12	Small	Preset	Invalid	Invalid

Pokrivajući nizovi

- Pokrivajući niz *CA*(N, k, s, t) je N x k matrica sa ulazima iz konačnog skupa od s symbola tako da svaka N x t podmatrica sadrži svaku moguću t-torku **najmanje** λ puta.

- N – broj kombinacija (runs), k – broj faktora, s – broj nivoa za faktore, t je jačina, a λ je indeks.

- *CA* su generalizacija *OA*. Svaki *OA* je *CA*, ali obrnuto ne važi.

- Za potrebe generisanja softverskih testova, razmatramo samo λ=1. Za razliku od *OA*, *CA* nisu balansirani i zato obično imaju manje N za iste ostale faktore.

Pokrivajući nizovi: Primer

- Balansirani *OA* jačine 2 za 5 binarnih faktora, zahteva 8 kombinacija.
- Međutim, *CA* istih karakteristika zahteva samo 6.

$OA(8, 5, 2, 2)$=

Run	F_1	F_2	F_3	F_4	F_5
1	1	1	1	1	1
2	2	1	1	2	2
3	1	2	1	2	1
4	1	1	2	1	2
5	2	2	1	1	2
6	2	1	2	2	1
7	1	2	2	2	2
8	2	2	2	1	1

$CA(6, 5, 2, 2)$=

Run	F_1	F_2	F_3	F_4	F_5
1	1	1	1	1	1
2	2	2	1	2	1
3	1	2	2	1	2
4	2	1	2	2	2
5	2	2	1	1	2
6	1	1	1	2	2

Pokrivajući nizovi sa mešovitim nivoima

- Pokrivajući niz sa mešovitim nivoima označava se kao

$$MCA(N, s_1^{k_1} s_2^{k_2} \ldots s_p^{k_p}, t)$$

i odnosi na N x Q matricu tako da važi $Q = \sum_{i=1}^{p} k_i$ i svaka N x t podmatrica sadrži bar jednu pojavu svake t-torke vrednosti.

- s1, s2,… označavaju broj nivoa za svaki odgovarajući faktor.

Pokrivajući nizovi sa mešovitim nivoima: Primer

MCA su generalno manji od MOA i samim tim pogodniji za upotrebu u testiranju.

$MCA(6, 2^3 3^1, 2)$

Run	Size	Toppings	Address	Phone
1	1	1	1	1
2	2	2	1	2
3	3	1	2	2
4	1	2	2	2
5	2	1	2	1
6	3	2	1	1

U poređenju sa ranijim $MA(12, 2^3 3^1, 2)$ uočava se redukcija za 6 kombinacija.

Is the above array balanced?

Konstrukcija CA: Terminologija

- N-tostruka serija testova -> N-tostruki pokrivajući niz
- Testovi -> Redovi
- Parametri -> Faktori ili kolone
- Vrednosti -> Nivoi (Levels)

In Parameter Order Strategija

- Konstruiše t-struku seriju testova na inkrementalni način
  - t-struka serija testova se konstruiše za prvih t parametara,
  - Onda se serija testova proširuje da generiše t-struku seriju testova za prvih t + 1 parametara
  - Prethodni koraci se ponavljaju za svaki sledeći parametar
- U svakom proširenju za novi parametar preduzimaju se dva koraka:
  - Horizontalni rast: proširuje svaki postojeći test dodajući jednu vrednost za novi parametar
  - Vertikalni rast: dodati novi test, ako je to potrebno

IPO strategija (nastavak)

```
Strategy In-Parameter-Order
begin
   /* for the first t parameters p1, p2 , …,  pt*/
   T := {(v1, v2, …, vt) | v1, v2, …, vt are values of p1, p2, …, Pk, respectively}
   if n = t then stop;
   /* for the remaining parameters */
   for parameter pi, i = t + 1, …, n do
   begin
      /* horizontal growth */
      for each test (v1, v2, …, vi-1) in T do
          replace it with (v1, v2, …, vi-1, vi), where vi is a value of pi
       /* vertical growth */
       while T does not cover all the interactions between pi and
             each of p1, p2, …, pi-1 do
          add a new test for p1, p2, …, pi to T;
    end
end
```

Primer

Razmotrimo sistem sa sledećim parametrima:

- parametar *A* ima vrednosti *A1* i *A2*
- parametar *B* ima vrednosti *B1* i *B2*
- parametar *C* ima vrednosti *C1*, *C2* i *C3*

Primer (nastavak)

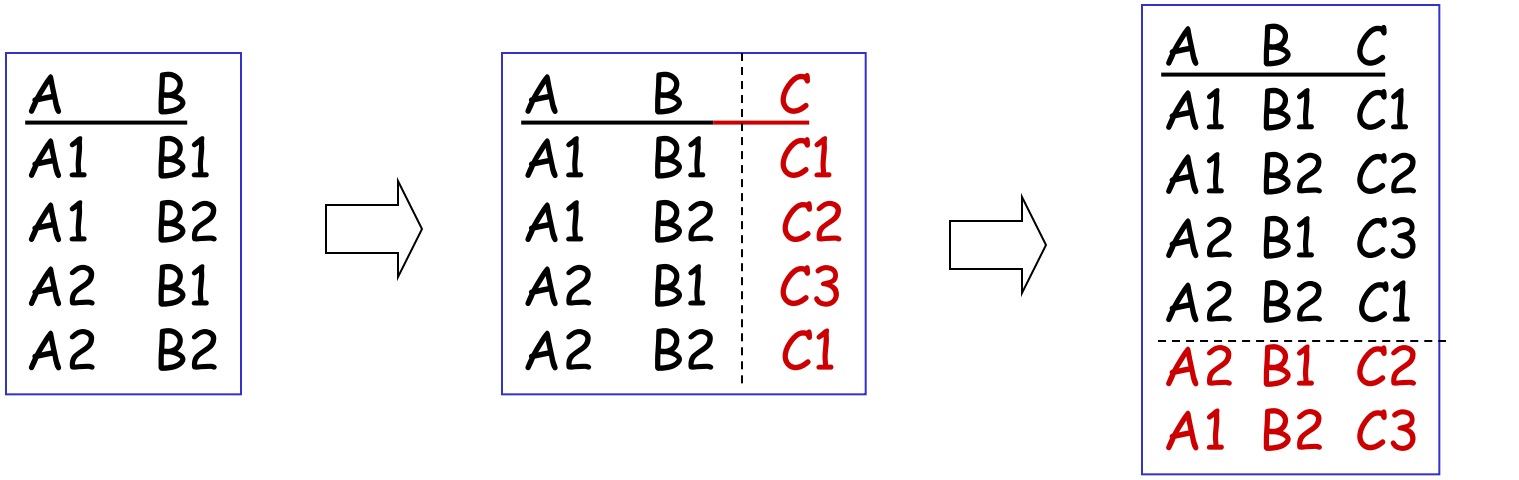

A	B
A1	B1
A1	B2
A2	B1
A2	B2

A	B	C
A1	B1	C1
A1	B2	C2
A2	B1	C3
A2	B2	C1

A	B	C
A1	B1	C1
A1	B2	C2
A2	B1	C3
A2	B2	C1
A2	B1	C2
A1	B2	C3

Horizontalni rast

Vertikalni rast